Koppen bij elkaar...

Philishave Verzamelaars Club

... 10 jaar

PHILIPS

Colofon

Uitgave ter gelegenheid van het tienjarig, bestaan van de Philishave Verzamelaars Club.
Deze uitgave kwam tot stand met een bijdrage van Philips Nederland BV

Samenstellers:
- Sergio Derks,
- Wil Nuijen,
- Paul Spierings,
- Peter de Weijer

Illustraties:
Brochures, reclameposters, gebruiksaanwijzingen en foto's zijn afkomstig uit collecties van de samenstellers.

De samenstellers hebben getracht de rechthebbenden, van afbeeldingen te achterhalen. Mocht er iemand niet genoemd zijn, dan wordt deze verzocht zich in verbinding te stellen met de samenstellers, zodat dit in een volgende uitgave kan worden rechtgezet.

Koppen bij elkaar / Sergio Derks... [et al.].- Eindhoven: Philishave Verzamelaars Club.
Trefw.: scheerapparaten.

© Copyright Philishave Verzamelaars Club, 2000.

Druk: IJsselprint, Zwolle

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Philishave Verzamelaars Club.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the publisher.

INHOUD

Verantwoording
De geschiedenis in een notendop Hoe de PVC ging draaien
Wat de gek er voor geeft (of vraagt)
De scheerapparaten van Bang & Olufsen
Het ei van… Australië
De eerste Philishave; De uitvinding van Alexandre Horowitz
Het is niet wat het lijkt
De scheerapparaten van Braun
De scheerapparaten van Sunbeam, 1937-1970
Prof. ir. Alexandre Horowitz: een leven vol ideeën
Jubileum Philishave begin van mijn verzameling
Een opmerkelijk vaderdagcadeau
Hoe mijn verzameling groeide
De scheerapparaten van Schick
Antiek scheren: Scheermessen
Skin-rubber: Scheren met turbokracht
De scheerapparaten van Siemens
Bouw van een scheermuseum
Waarom verdwijnen scheerapparatenmerken?
Het mysterie van de drie verdwenen gleuven
Wat beweegt ze? Niet-elektrische systemen
Dekt parfum de olielading?
Scheerapparaten van Collins Safety Razor co.
Datering van Gillette mesjes
De scheerapparaten van Bebo Sher
Vliegers die niet op gingen
Zoektocht naar scheerapparaten in de USA
Waarom spaar je scheerapparaten?
Pvc-Jubileumexpositie in Hoorn
Cool Skin, de eerste natscheerder van Philips?
Aan de bron van succes willen velen zich laven
Succes heeft vele vaders, ook A.Thomann
Uit de verzameling van Johan Karelse
Lente-evenement 1999: Lezing van Ed Tietjens
Open dag Drachten 1999
Pope ooit groter dan Philips

VERANTWOORDING

In het jaar 2000 is het 10 jaar geleden dat onze "Philishave Verzamelaars Club" (PVC) werd opgericht. Van verschillende kanten ontvingen we suggesties voor een jubileumsurprise voor onze leden. Het bestuur wikte en woog en maakte snelle sommen (wat zou het gaan kosten?). Uiteindelijk besloten we om een boek samen te stellen met een selectie van artikelen uit 10 jaar "Scheerkoerier", ons clubblad.

We vormden een redactiecommissie, die op 24 juli 2000 voor de eerste maal bijeen kwam. Bij die gelegenheid selecteerden we stukjes uit al die jaargangen. We kwamen uit op ruim 175 pagina's en we besloten het boek dan maar dikker te maken dan we aanvankelijk in gedachten hadden. Ook vonden we dat we het boek moesten opsieren met kleurplaten, ontleend aan allerlei advertentiemateriaal.

Op 16 september kwamen we weer bij elkaar. Met moeite konden we ons beperken tot een selectie van ruim 60 platen uit het bezit van de redactieleden.. De totale omvang zou boven de 200 pagina's uitkomen. Nou, dat moest dan maar voor deze keer. Zo'n jubileum is toch wel een bijzonderheid!

Toen kwam een tijd van bewerken van alle stukken. PC's stonden avond aan avond te zoemen. De teksten werden nog eens nagelopen. Hier en daar werd ingekort en op andere plaatsen werd de formulering nog wat aangepast. Het bleek nog behoorlijk lastig om het originele illustratiemateriaal weer te achterhalen. Gelukkig had Ernst Dienaar de masters van de Scheerkoeriers zorgvuldig opgeborgen. We verdeelden het werk en scanden de plaatjes, die deze keer op elektronische wijze met de tekst werden gecombineerd. Zo kregen alle bladzijden een uniform aanzien en werden de illustraties vaak mooier dan in de oorspronkelijke afleveringen van de Scheerkoerier.

E-mail verbindingen bleven gedurende vele uren bezet om alles naar Paul te sturen. Hij beschikt over een goede laser printer en zorgt voor mooie afdrukken. Van Paul gaat alles naar Ernst, die er voor zorgt dat er kwaliteitskopieën van worden gemaakt, die tenslotte worden gebonden tot dit boek.

Je kunt dus wel zeggen dat het een héél bijzonder boek is. De inhoud is uniek, de ontstaansgeschiedenis een staaltje van intensieve samenwerking en alleen leden van de PVC hebben een exemplaar; niemand anders.

Wij hopen dat jullie even veel plezier beleven aan het lezen en bekijken van dit boek, als wij hadden met de samenstelling er van.

De redactie: Sergio Derks
Wil Nuijen
Peter de Weijer
Paul Spierings

De geschiedenis in een notendop

HOE DE PVC GING DRAAIEN...

Wil Nijen

De Philishave Verzamelaars Club heeft de oprichting te danken aan een bijeenkomst bij Philips in Drachten. Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van Philishave werden enkele verzamelaars uitgenodigd een kijkje in 's werelds grootste scheerfabriek te nemen. Van het één kwam toen het ander...

"Fijn dat u positief heeft gereageerd op onze uitnodiging om op vrijdag 10 november 1989 a.s. een bezoek aan ons bedrijf te brengen." Dat is de aanhef van een brief die zo'n 18 verzamelaars van scheerapparaten op 8 november op de deurmat aantreffen. De afzender is de heer Haarsma, van de Philishave fabriek uit Drachten. In de loop der tijd heeft hij namen bemachtigd van verzamelaars en van mensen die contact hebben gezocht met Philips over scheerapparaten. Nu het 50-jarig jubileum van de Philishave wordt gevierd, heeft men besloten om al deze mensen uit te nodigen voor een rondleiding door het bedrijf, een voordracht en een hapje en een drankje. Op 8 november 1989 kijken een kleine twintig verzamelaars hun ogen uit. Niet alleen vanwege de indrukken in de fabriek, maar ook vanwege de verrassing dat er nog andere verzamelaars bestaan. "Verzamel jij óók scheerapparaten? Ik dacht dat ik de enige was." Ik weet niet eens meer wie er over begon, maar plotseling werd het idee geopperd dat we best een club zouden kunnen vormen.

De groep "van het eerste uur", bij Philips in Drachten (1989)

Eén van de aanwezige Philips mensen, Ferry van der Vliet, zegt dat hij nog contact met ons zal opnemen over dit idee. Uit een kort daarna gehouden enquête blijkt inderdaad dat de meesten wel iets voor een club voelen.

We zijn het gehele voorval al bijna vergeten, wanneer in oktober van het jaar 1990 een uitnodiging voor een oprichtingsvergadering in Nijkerk per post wordt bezorgd. Trouwe verzamelaars als we zijn, reizen we op 27 oktober af naar het elektriciteitsmuseum in Nijkerk. We krijgen ook daar een rondleiding en gaan vervolgens naar het café er tegenover. Daar wordt uiteindelijk de club opgericht, doordat de aanwezigen door handopsteken kenbaar maken dat ze als lid genoteerd willen worden. We spreken een naam af: Philishave Verzamelaars Club, en kiezen een bestuur. Dat gaat heel eenvoudig. We vragen geïnteresseerden hun hand op te steken. Het

blijken er 6 te zijn. Dat lijkt een mooi getal voor een bestuur. De andere aanwezigen stemmen er mee in dat dit voorlopige bestuur verdere initiatieven zal ontwikkelen.
Die laten niet lang op zich wachten. Al vóór eind december ligt er een blaadje in de bus. Het heet "Philishave Verzamelaars Club, Nieuwsbrief". Er staat een verslag in van de oprichtingsbijeenkomst in Nijkerk.

VERSLAG VAN DE OPRICHTINGSBIJEENKOMST IN NIJKERK (SK 1/1)

Op de laatste zaterdag van oktober hebben we onze eerste bijeenkomst gehouden in het Nederlands Elektriciteitsmuseum in Nijkerk. Na de kennismakingsronde met bekenden en onbekenden, kwamen de eerste transacties op de ruilbeurs tot stand. Er werden diverse zeldzame apparaten aangeboden. Vooral degenen die iets te ruilen hadden meegebracht, konden makkelijk tot zaken komen. Voor kopers was het moeilijker. Dus zie je ooit iets moois liggen dat je al hebt, laat het dan niet liggen, maar neen het mee (koop het), dan heb je de volgende keer ook iets om te ruilen. Vervolgens werd onder het genot van een paar kopjes koffie de oprichtingsvergadering van de "Philishave Verzamelaars Club" gehouden. Na een leuke en leerzame rondleiding door het museum, kregen alle 24 aanwezigen nog een Philishave "hebbe-dingetje" mee naar huis.

Paul Spierings

Tevens stellen de bestuursleden zich voor:

MOGEN WIJ ONS EVEN VOORSTELLEN? (SK 1/2)
Tijdens de bijeenkomst in Nijkerk, hebben we een bestuur geformeerd. De band tussen de leden is echter nog niet zo hecht, dat iedereen nu ook weet wie wie is. Daarom lijkt het ons een goed idee om ons als bestuur wat uitgebreider aan jullie voor te stellen. Ieder lid van het bestuur zal zichzelf kort aan de lezers voorstellen (de stukjes zijn door de redactie van het jubileumboek iets ingekort).

Wim de Baan
In de periode van 1948 tot 1962 ben ik herenkapper geweest. Oorspronkelijk was ik van plan om de techniek in te gaan. Ik zat dan ook op een Technische School. Mijn vader had echter een kapperszaak, en toen hij overleed heb ik de zaak van hem voortgezet. Ná 1962 heb ik vijfentwintig jaar bij Helvoet BV gewerkt.
Mijn verzameling betreft niet alleen scheerapparaten, maar strekt zich uit tot alles op het gebied van (heren-)kappersartikelen. Met het verzamelen van scheerapparaten ben ik pas vorig jaar begonnen.

Sergio Derks
Na de studie Geschiedenis aan de Katholieke Universiteit Nijmegen ben ik gaan werken bij een uitgeverij in Zaltbommel. Momenteel houd ik mij daar bezig met het schrijven van een jubileumboek voor een groot Nederlands bedrijf. Mijn eerste scheerapparaat (een bakelieten "Staalbaard"), kreeg ik in 1975 van mijn opa, maar écht verzamelen doe ik sinds 1983. Het was voor mij dan ook een prachtkans, toen ik in 1989 het jubileumboek ter gelegenheid van 50 jaar Philishave mocht samenstellen.

Ernst Dienaar
Mijn betaalde werkzame leven zit er op, na diverse banen bij o.a. een werf in Rotterdam, op twee verschillende plaatsen bij de PTT (de laatste letter), de KEMA een HTS (leraar PT), een elektriciteitsbedrijf (chef keuringsdienst), en toch weer het onderwijs (MTS-Amersfoort) .
Mijn verzameling scheerapparaten is een verhaal apart. Uit pure noodzaak heb ik mijzelf een beperking opgelegd: alleen de draaiende Philishaves, of wat daarop lijkt of van is afgeleid, cq geïmiteerd.

Willem Kemper
Na een wat wisselvallige carrière ben ik de laatste 2 jaar slechts parttime werkzaam geweest om me zó te kunnen wijden aan een studie van de diverse teken- en ontwerptechnieken in de bouw. Als gevolg hiervan treed ik per 1/1/91 toe tot een bouw-adviesburo dat zich toelegt op de renovatie van vooroorlogse sociale woningbouw.
Als design-freak begon ik al zo'n 5 jaar geleden met het verzamelen van voorbeelden van goed industrieel ontwerp. Dat varieerde van serviesgoed en scheerapparaten tot rekenmachines en buisstoelen.

Wil Nuijen
Ik ben een "Techneut", van huis uit. Afgestudeerd aan de TH te Delft, heb ik jarenlang leiding gegeven aan productontwikkeling. Dit varieerde van medische apparatuur en productie-apparatuur voor de chipsindustrie, tot betaalautomaten voor het elektronisch betalingsverkeer.
Ik heb altijd veel interesse gehad voor de wisselwerking tussen techniek en maatschappelijke ontwikkelingen. Hierin ligt dan ook de basis voor mijn verzameling van scheerapparaten. Met deze hobby ben ik in 1980 begonnen, en op het moment telt mijn verzameling zo'n 70 verschillende apparaten.

Paul Spierings
In de jaren zeventig heb ik enige tijd bij Philips in Drachten gewerkt. In scheren, of scheerapparaten was ik toen nog niet geïnteresseerd. In de hal hing een groot portret van professor Horowitz, de uitvinder van de Philishave. Enkele jaren later vertelde ik hem dat ik in Drachten had gewerkt. Hij legde me toen uit hoe die uitvinding tot stand was gekomen. Op vlooienmarkten kocht ik oude scheerapparaten die er bijzonder uit zagen. Wat me opviel, was dat veel van die merken, het waren vaak niet de slechtste, al lang niet meer bestaan. Sinds die tijd zie ik mijn verzameling scheerapparaten als een stukje industriële geschiedenis en technische curiosa. Wie kent nog het merk "OHNESTROM", inderdaad op handkracht, of een scheerapparaat met koplampen? Zulke dingen vind ik de mooiste in mijn verzameling. Hij bestaat dan ook voornamelijk uit apparaten en toebehoren van vóór 1960.

Via een bijgesloten inschrijfformulier kunnen leden zich opgeven, waarmee zij tevens akkoord gaan met de contributie die f 30,- per jaar zal bedragen.
Ook wordt gevraagd om suggesties voor een toepasselijke naam van het maandblad, dat vier keer per jaar zal verschijnen. In het volgende nummer, van maart 1991, staat een overzicht van

alle ontvangen suggesties. Er zijn prachtige vondsten bij. Na ampel beraad, besluit het bestuur de voorkeur te geven aan de naam "Scheerkoerier". Indertijd heeft Philips namelijk ook een blaadje met die naam uitgegeven.

ONTVANGEN SUGGESTIES VOOR DE NAAM VAN HET CLUBBLAD (SK 2/3)

Bij de aanmelding als lid van de PVC werd ook gevraagd naar suggesties voor de naam van ons clubblad. Deze vraag ontketende een ware stortvloed van creativiteit, getuige de lange lijst met verschillende, en soms zeer vindingrijke Ideeën. Het viel den ook niet mee om daaruit een keuze te maken. Zoals u uit de titel van dit blad kunt zien, zijn we er toch uitgekomen. Ik wil hier nog even kort aangeven hoe dat selectieproces plaatsvond. Eerst beginnen we met een overzicht van alle ontvagen suggesties. Daar gaat hij dan .....

- The Shaver	- De Scheerkoerier	- 't Scheerhoofd (2x)
- P.V.C.-Bulletin	- Club F-eitje-s	- Philinieuws
- Van Scheermes tot Scheerblad	- De Stoppeljager	- Stop de Stoppel
- Gladjes	- Anti-Stoppel	- Stoppels?
- Aangezicht	- Scheerblad (3x)	- Shaveblad
- In Good Shave	- Rondom de Kin	- The Shavers
- De Staalbaard	- Altijd Glad	- De 1/2/3 Kops
- 't Eitje	- Staalbaard Magazine	- De Cocosmat
- Claen Shaver	- After Shave	- Shave beschreven
- Philishave Magazine	- Philishave Clubblad	- De Tracer
- De Rotor	- Contact Stekker	- Scheer(w)ijzer

We hebben onszelf enkele criteria gesteld, aan de hand waarvan een selectie kon worden gemaakt. Zo vonden we dat de naam Nederlands moest zijn, dat de lading gedekt moest worden, en dat we de naam geruime tijd moeten kunnen handhaven. Na enige discussie leverde dit het volgende drietal kandidaat-namen op:

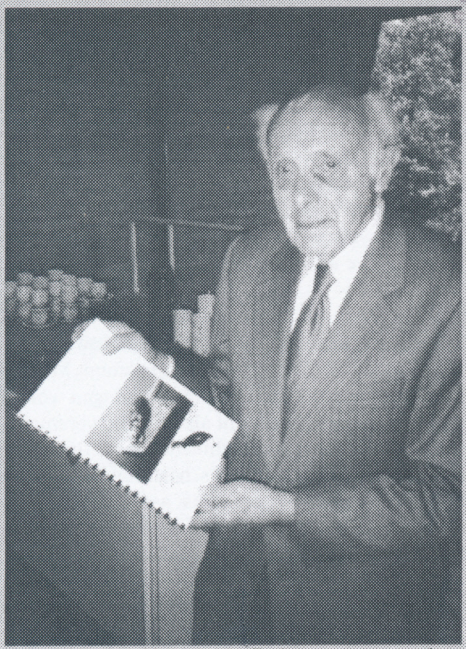
- De Scheerkoerier
- Gladjes
- Het Scheerblad

De laatste selectie vond tenslotte plaats door de redactie. Aangezien deze uit drie personen bestaat, was de kans dat de stemmen zouden staken gering. Toen tenslotte Sergio nog wist te vermelden dat 'De Scheerkoerier' de naam was van een blad dat indertijd door Philips is uitgegeven, hadden we niet veel tijd meer nodig. Unaniem stemde de redactie voor deze naam. Vandaar dat u in het vervolg ons clubblad, getooid met deze naam, viermaal per jaar in de brievenbus zult aantreffen.

De eerste nummers van de Scheerkoerier worden vermenigvuldigd bij Philips. Al snel stappen we daarvan af. Het aantal pagina's per aflevering neemt toe, maar nog sneller het aantal leden. Halverwege het jaar 1991 zitten we al op 39 leden. In 1992 zijn dat er al 61. We vinden het niet meer gepast om telkens een zo zwaar beroep op Philips te doen. In 1993 nemen we de reproductie in eigen hand.

TENTOONSTELLING (SK28/20)

Er is weer een interessante tentoonstelling, dit keer gewijd aan Alexandre Horowitz, de uitvinder van de Philishave. De tentoonstelling is ingericht in de hal van het hoofdgebouw van de Technische Universiteit in Eindhoven en is een initiatief van het "Studium Generale". Door bemiddeling van ons lid Huub van Leuken hebben verschillende leden van onze club er ook hun bijdrage aan geleverd. Huub zelf heeft trouwens ook een actieve rol gespeeld als lid van de Vereniging van Mechatronisch Ontwerpers en van de organiserende werkgroep. De opening van de tentoonstelling vond plaats op vrijdag 12 september, door Frits Philips en Lex van Dam (de instrumentmaker die het prototype maakte)…….. Op de expositie is een interessante video te zien van een interview met Lex van Dam. Ook worden er enkele oude commercials (o.a. "Cocosmat") vertoond. En wat te denken van een Reflex Action model in transparante behuizing?
De persoon Horowitz krijgt duidelijk meer reliëf doordat ook een aantal andere vindingen van de "vernufteling" wordt getoond. Zo zijn er een wattenstaafjesmachine en een spitmachine te bewonderen.

Lex van Dam verklaart dat een Zephyr apparaat, voorzien van een Philishave scheerhoofd inderdaad het eerste prototype van een Philishave was.

In december 1991 worden de statuten gedeponeerd bij de notaris en wordt de vereniging officieel ingeschreven in het Verenigingenregister en bij de Kamer van Koophandel in Zwolle.
Als doel voor onze club geven we aan:

- het verzamelen, bestuderen en conserveren van scheerapparaten, documentatie en andere voorwerpen, die direct of zijdelings met scheren te maken hebben.
- het periodiek uitwisselen van gegevens en het doen bevorderen van ruiling tussen leden van de hierboven bedoelde objecten.
- het organiseren van evenementen, zoals tentoonstellingen, waar verzamelobjecten kunnen worden getoond aan een breder publiek.

NOTARIËLE ACTE (SK 6/3)
Op de zonnige, maar toch winterse, dag vóór kerstmis, begeven uw voorzitter en secretaris zich naar notaris Klein, in Zwolle. Vóór het zover kon komen, is er al heel wat werk verzet.

Naar aanleiding van de opmerkingen die tijdens de Algemene Vergadering van 12 oktober waren gemaakt, zijn de concept statuten nog op enkele plaatsen aangepast. Met deze concept statuten onder z'n arm was onze secretaris naar een notariskantoor gestapt in zijn woonplaats, Zwolle. Daar werd hij te woord gestaan door een vriendelijke kandidaat-notaris, mr P. Pieltjes. Deze keek er doorheen, en zei toen dat hij een nog betere versie in zijn tekstverwerker had zitten (nog beter, kon dat nog?). Hij drukte deze af, en gaf een korte toelichting. In elk geval bleken de nu voorgestelde statuten compacter dan ons concept, en op alle essentiële punten bleek er overeenstemming. De secretaris stuurde een kopie op naar de voorzitter, en over de telefoon werden de verschillen besproken.
Uiteindelijk werden de nodige wijzigingen aangebracht, en zo kwamen we uiteindelijk bij het moment waarop de definitieve versie kan worden vastgelegd in een notariële acte.

Notaris Klein ontvangt beide heren om 11:30 uur. Na kort de hoofdpunten uit de statuten te hebben doorgenomen, breekt dan eindelijk het moment aan van ondertekening. Wat is dat? Van één van de bestuursleden ontbreekt nog de geboortedatum. Met een telefoontje, kan dat echter direct worden rechtgezet. Dan kunnen de handtekeningen worden gezet. De "Philishave Verzamelaars Club" zal vanaf dit moment als officiële vereniging geregistreerd staan. De notaris wilde nog graag weten hoeveel verschillende modellen er in de loop der tijd nu eigenlijk wel geproduceerd zijn. Bijkans met het schaamrood op hun kaken moeten zowel voorzitter als secretaris bekennen hiervoor geen juist aantal te kunnen noemen. Dat het er minstens zo'n 300 moeten zijn, daarover zijn zij het echter wel eens. Om tien over half twaalf staan ze weer buiten, met een voldaan gevoel. De vereniging is nu hecht gegrondvest.

.....EN HOE HET VERDER GING

Behalve het ieder kwartaal verschijnende blad "De Scheerkoerier", ontstaat ook al snel een gewoonte van steeds weer terugkerende evenementen. Het patroon daarvan ontwikkelt zich in de eerste jaren en blijft tot op de dag van vandaag goeddeels gehandhaafd.

Een gemiddeld jaar kent de volgende hoogtepunten:

- De zondag na Pasen een Lente-evenement (museumbezoek met lezing en ruilbeurs)
- De eerste zaterdag van oktober, open dag Philips Drachten
- Laatste zaterdag van oktober, jaarvergadering met lezing en ruilbeurs
- Eind november stand op de Internationale Verzamelaarsbeurs in de Jaarbeurs Utrecht

Enkele achtereenvolgende jaren staat de club ook met een stand op de "Collector's Fair" in Eindhoven (in januari).
Lente-evenement en Jaarvergadering worden gemiddeld door 30-40 mensen bezocht. Daaronder zijn ook familieleden, die graag meekomen vanwege de interessante onderwerpen die aan de orde komen en de gezellige sfeer die deze bijeenkomsten kenmerkt.
Soms ontstaat de indruk dat vergezellende partners nog fanatieker zijn in het verzamelen dan het bij de club ingeschreven lid. Incidenteel zijn er regionale bijeenkomsten gehouden en zijn er excursies in de fabriek in Drachten.

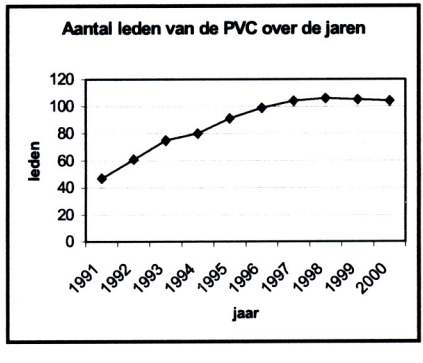
Een overzicht van onze lente-evenementen:

april 1992 - Studieverzameling Elektrotechniek, TU-Delft
april 1993 - Streekmuseum 'De Grote Sociëteit'in Tiel
mei 1994 - Museum "Elisabeth Weeshuis", Culemborg
mei 1995 - Buren/Kerk-Avezaath
mei 1996 - Regionale bijeenkomsten in respectievelijk Diever, Haarlem en Eindhoven
april 1997 - Omroepmuseum, Hilversum
april 1998 - Marechaussee museum, Buren/Kerk-Avezaath
april 1999 - Ecodrome, Zwolle
april 2000 - Stoomgemaal "Cruquius"

Clubleden verlenen diensten voor de anderen:

- Lijsten Service - Peter Jonker en Bram Porrey
- Reparatie-adviezen - Wim Rollema
- Onderdelen Depot - Peter Jonker
- Documentatie Service - Peter Haas

Enkele van onze leden zitten het buitenland: Duitsland: 2, België: 1, Taiwan: 1. Ook hadden we enige tijd een lid in België. Door verhuizing naar Nederland zijn we díe relatie met ons buurland echter kwijt geraakt.
Als jongste lid treedt Stijn Jobse toe, in het jaar 1995. Hij is dan 8 jaar oud.
Het aantal leden groeit aanvankelijk snel, maar stabiliseert zich na het eerste lustrum.

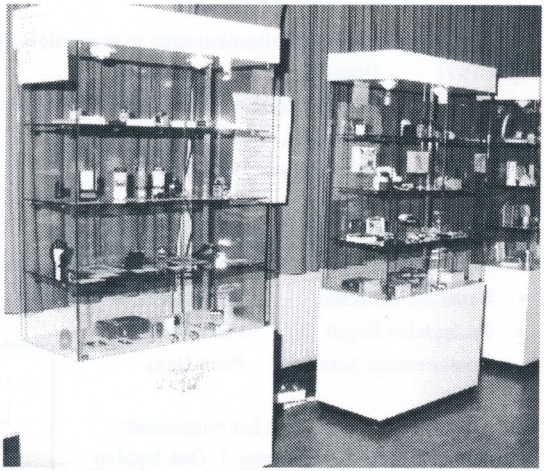

Stijn Jobse, ons jongste lid, in 1995 8 jaar oud

Leden van onze club verzamelen niet alleen Philishaves. Onze club biedt ruimte aan verschillende soorten verzamelaars. Een behoorlijke groep leden houdt zich bezig met het verzamelen van natscheerspullen, van klapmessen en krabbertjes, tot slijpapparaatjes. Anderen leggen zich weliswaar toe op droogscheren, maar dan een ander merk. Ook het verzamelen van oude droogscheerapparaten van verschillende makelij blijkt populair.
Verder zijn er mensen die zich toeleggen op documentatie en/of reclamemateriaal. Je kunt met deze hobby vele kanten uit!

Het vijfjarig jubileum wordt gevierd met een expositie in het Museum van de Twintigste Eeuw (met veel publiciteit voor radio en TV) en met de uitgave van een boek "Scheren, van klapmes tot Phili-shave". Ter voorbereiding van de expositie in Hoorn, wordt een beperkte expositie verzorgd tijdens de open dag in Drachten, op 7 oktober 1995.
Deze expositie mag zich verheugen in een grote belangstelling van medewerkers en oudmedewerkers. Bij de vitrines komen heel wat anekdotes los. Wat dacht je van de volgende?

Expositie tijdens de open dag 1995, in de fabriek in Drachten

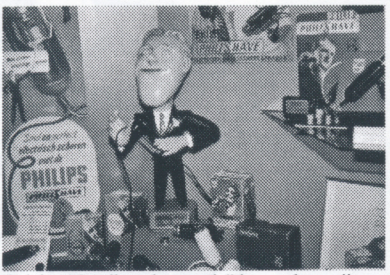
ANEKDOTE (SK 21/20)

Iemand vertelt dat hij in 1939 de eerste staafmodellen demonstreerde, tijdens een beurs in Leeuwarden. Hij werkte toen niet bij Philips maar bij een firma die scheerapparaten aan consumenten verkocht. Er kwamen dan ook boeren met een baard van enkele dagen voorbij die wel eens wilden proberen of dat nieuwe apparaat ook met hun baard raad wist. Het personeel dat de demonstraties verzorgde had al snel door dat de kracht van de motor in zo'n geval te wensen over liet. Dus stelde men de schakelaar in de steker in op 127 V, in plaats van op 220 V. Het motortje draaide er nu lustig op los, ook al was de baard nog zo zwaar. Wel vroeg de klant op een gegeven ogenblik "ben je nou aan het scheren, of probeer je de haren er af te branden?". Door het hoge toerental werd de kop namelijk wel erg warm. Bij een stand elders op de beurs haalde men snel boter. Als men de kop daarin drukte dan kon men weer even verder. Niet alleen de kop werd warm, ook het huis werd zó warm, dat men er een zakdoek om heen moest doen om het apparaat vast te houden. Al snel had men door dat men beter steeds enkele apparaten kon laten afkoelen, terwijl men met de andere demonstraties verzorgde. Als een apparaat dan te warm werd, wisselde men gewoon het apparaat voor een afgekoeld exemplaar. Dat afkoelen ging nog beter toen men eenmaal een stand had ontdekt waar men beschikte over een koelkast. Een afspraak was snel gemaakt.

De expositie in het Museum van de Twintigste Eeuw is een waardige afsluiting van het eerste lustrumjaar. Hij werd ingericht door bestuurslid Peter de Weijer, die daarbij werd geholpen door veel andere leden. We laten er hier enkele foto's van zien.

Vitrine van de expositie in het Museum van de Twintigste Eeuw, in Hoorn

Ook het "Staalbaardmannetje" is van de partij

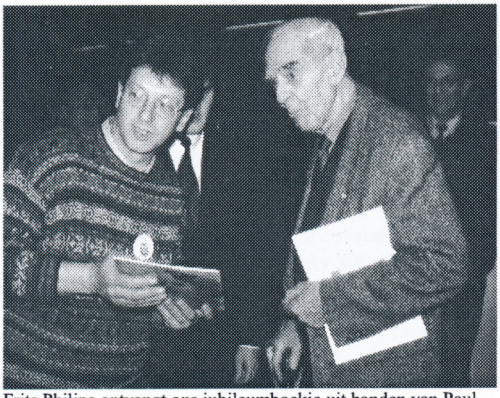

Een sfeervolle ambiance…

…..en belangstelling van de media

De tentoonstelling in Hoorn laat een overzicht zien van de geschiedenis van de Philishave. Er worden zo'n 400 scheerapparaten, reclame-uitingen, posters en gadgets getoond. Ze trekt veel belangstelling van de pers en de overige media (radio en TV uitzendingen) en wordt goed bezocht.

Het boekje "Scheren, van klapmes tot Philishave" werd met welwillende steun van Philips uitgegeven. Het is echter normaal via de handel verkrijgbaar en staat bij veel bibliotheken op de plank. Philips heeft er voor eigen gebruik uiteindelijk nog een Frans- en een Engelstalige uitgave van gemaakt.
Een hoogtepunt is de gelegenheid die zich in het jaar 1997 voordoet, tijdens de Collector's Fair in Eindhoven. Frits Philips bezoekt dan namelijk onze stand en Paul Spierings biedt hem ons jubileumboek aan. We weten dat Frits Philips bijzondere gevoelens heeft met betrekking tot dit bijzondere Philips product. Uit de Scheerkoerier tekenen we het volgende op:

COLLECTOR's FAIR EINDHOVEN
"Sommige mensen verzamelen scheerapparaten, anderen verzamelen kinderen en weer anderen verzamelen vrouwen. Dat laatste kan ik niet erg waarderen". Zo begon Frits Philips zijn toespraakje in het beursgebouw in Eindhoven. Hij reikte daar namelijk de prijs uit aan de "verzamelaar van het jaar". Dat is de man met jacquet met hoge hoed, die zich helemaal op Philips heeft toegelegd. Het is dan ook geen toeval dat Frits Philips zelf die prijs uitreikt. In het hoekje waar de prijsuitreiking plaatsvindt hebben ook enkele andere verzamelaars hun stand ingericht. Natuurlijk staat ook onze club daar met een stand. En veel overtuigingskracht is er niet voor nodig om Frits naar onze stand te krijgen. Voor de Philishave heeft hij altijd al een zwak gehad. Paul Spierings troont Frits mee en biedt hem bij onze stand een exemplaar van ons boek aan. Huub van Leuken vertelt nog het één en ander van de daar uitgestalde apparaten.

Frits Philips ontvangt ons jubileumboekje uit handen van Paul Spierings

Een ander hoogtepunt is het bezoek van drie bestuursleden aan de Philips fabriek in het Oostenrijkse Klagenfurt. In deze fabriek worden momenteel alleen Ladyshaves geproduceerd, maar lang geleden was dit de bakermat van de vibrerende Philishaves. Vooral naar de verzameling oude prototypen en apparaten van de toenmalige concurrentie gaat onze belangstelling uit. Een oude rot in het vak geeft er in zangerig Duits uitleg bij. Onderstaande foto toont onze bestuursleden achter een tafel vol met

al dat moois. De videoreportage van deze reis wordt bij verschillende gelegenheden aan de leden getoond.

In Klagenfurt vergaapt onze delegatie zich aan een tafel vol met bijzondere scheerapparaten

Ook buiten de open dagen is onze club af en toe te gast in de fabriek in Drachten. De laatste keer was dat in 1999, toen we voor onze jaarvergadering in Drachten waren. Dat viel samen met de open dag, en de PVC kreeg wel een heel bijzondere ontvangst, met een heerlijke lunch, en een speciale spektakelshow in de middag.

Het tienjarig jubileum wordt gevierd met de uitgave van dit boek en het inrichten van een eigen internet site. De jaarvergadering wordt feestelijk gevierd met een bijeenkomst in museum "het Scryption" in Tilburg.
Sinds eind 1999 onderhoudt de club een website (http://home.wanadoo.nl/philiclub/). Deze site wordt geleidelijk aan verder uitgebouwd, maar verschaft nu al een mooi overzicht van de oudere Philishave apparaten en informatie over onze club.

De club is na tien jaar nog springlevend. We hebben een actief bestuur en vele betrokken leden. De onderwerpen blijken onuitputtelijk, dus we gaan een boeiende volgende tien jaar tegemoet.

Wil Nuijen, Voorzitter
september 2000

OPEN DAG PHILIPS DRACHTEN, 1998 (SK33/10)

Je vraagt je wellicht af hoe jullie voorzitter op zo'n enorme Philishave terecht komt. Dat zit zó. Tijdens de open dag staat in één van de hallen van de fabriek een opstelling waarmee Philips op beurzen en andere publieke evenementen aandacht vraagt voor de Philishave. Het betreft 3 Philishaves van reusachtige afmetingen, liggend opgesteld, zodat je er op kunt zitten, als op een motorfiets.
Vlak onder de kop steekt er een motorstuur uit, waarmee je kunt sturen en gas geven. Het geheel blijkt verbonden met een computer, die voor elk van de aangesloten motorshaves een plaatje genereert, alsof je met de motorshave over een reusachtig hoofd met stoppels raast.

De drie berijders krijgen elk een helm op met daarin een projectiescherm. Als je je hoofd beweegt, beweegt het beeld voor je ogen mee, zodat je het gevoel krijgt je echt op die reusachtige kop met stoppels te bevinden. Geef je gas, dan ga je vooruit, en met het stuur bepaal je in welke richting je gaat. Zoals het bij Philishave gaat, laat je op het hoofd een spoor van afgesneden stoppels achter. De bedoeling is om in een beperkte tijd zoveel mogelijk stoppels te scheren. Na het startsein beginnen de drie berijders hun tocht over het hoofd, op zoek naar zoveel mogelijk stoppels. Af en toe kom je het apparaat van één van je concurrenten tegen. Dan weer bots je tegen de reusachtige neus, blijkt dat je je op het kale achterhoofd bevindt of dat je bezig bent de wenkbrauwen weg te scheren. Het valt lang niet mee om zo het juiste spoor te vinden. Na twee minuten wordt de balans opgemaakt en wint degene die de meeste stoppels er af heeft gehaald (de computer houdt dat allemaal precies bij). Het publiek mag meegenieten doordat afwisselend de beelden van de drie deelnemers ook op een groot scherm worden geprojecteerd.
Het spreekt vanzelf dat ik die kans moet benutten. Het levert dolle pret op, vooral voor het publiek, maar het aantal stoppels dat ik weet te scoren valt tegen. Ik moet dus genoegen nemen met een troostprijs. Die is overigens niet te versmaden. Het is een miniatuur model van de 'cool skin' met een ingebouwd lampje, dat gaat branden als je op de vlakjes drukt die bij een origineel model er toe leiden dat een druppel scheer-creme vrijkomt. Voor een verzamelaar toch wel een heel bijzonder hebbedingetje. Gelukkig staat Bram Porrey in de buurt. Hij heeft een camera bij zich en maakt deze foto.

BELEVENISSEN VAN DRIE SCHEERKOPPEN (SK37/20)

Peter Jonker

Elk jaar weer is het een feest om op de Verzamelaarsbeurs te staan. Je vertegenwoordigt, dit jaar samen met Jan Peter Koelewijn en Henk Neerings, de Philishave Verzamelaars Club en tracht, door een zo aantrekkelijk mogelijk samengestelde tafel, te bewerkstelligen dat er aandacht aan onze hobby en onze vereniging geschonken wordt. Van alles hadden we daarvoor meegesjouwd. Dames- en herenscheerapparaten. Zowel nat als droog. Van allerlei merken, soorten en uitvoeringen. Voorts natuurlijk het nodige reclamemateriaal, poster, foto's en boekjes voor de verkoop.

Leuke dingen maak je mee, gekke dingen ook zoals daar was een wat morsige man, bepaald niet om door een ringetje te halen, die mij verzocht om zijn Braun 'even' te repareren. Wat bleek? In zijn bezit waren twee dezelfde Brauns, beide waren te vies om aan te pakken maar goed, je gaat er eens even rustig voor zitten, kijkt met een schuin oog naar Henk die je ook al ziet denken "waar begin je aan" en vraagt wat het probleem is. "Wel meneer", zegt de man, "van die ene is de voorkant gebarsten en van die andere de achterkant. Kun je die ene helft effe op die andere zetten?" Enfin, ik pak mijn (mini) toolkit, speciaal samengesteld als eerste hulp bij (scheer) ongelukken voor deze beurs en ga "dokteren".
Nu verwacht ik bij het openen van een scheerapparaat nooit een brandschoon interieur aan te treffen maar dit sloeg werkelijk alles. Ik werd er stil en spontaan niet goed van. Het apparaat liep min of meer "vanzelf' weg als u begrijpt wat ik bedoel. Getverdegetverderrie, dat mensen zulk soort dingen überhaupt durven te vragen. Ik heb het gedaan, maar ben daarna direct naar de toiletruimte gesneld om mijn handen eens flink te wassen. Wat heb je toch een viespeuken, en een bedankje kon er ook al niet af.

Dan de dame die kwam vertellen wat voor bijzondere en exclusieve apparaten ze had opgedoken op de zolder en of wij daar niet eventjes tenminste 25 gulden voor over hadden. In zulke gevallen denk ik altijd aan onze onderdelenbank. Dozen vol heb ik van deze "zeldzame" apparaten. De studierichting Psychologie welke ik ooit heb gevolgd blijkt nog niets van zijn waarde verloren te hebben en komt mij steeds weer van pas. De schat droop hevig teleurgesteld af, hoe durfden we deze schitterende apparaten te kwalificeren als "gewoon" en "daar zijn miljoenen van gemaakt".

De bibliothecaris die ons boek van klapmes tot Philishave graag voor zijn bibliotheek te Den Haag wil, of een kapster die bij het zien van onze stand spontaan zegt dat ze in haar kapsalon een vitrine met Ladyshaves gaat inrichten. De flegmatieke jongeman die zéér geïnteresseerd de onderdelendoos gaat besnuffelen omdat hij een koolborstelveertje voor zij "Pijpmodel" nodig heeft en hartstikke blij is als ik hem het gezochte schenk. Leuke dingen zijn dat om mee te maken op zo'n dag.

Ook spontane reacties van mensen die met foto's komen van ons onbekende Philishave reclame artikelen, displays, folders etc. Achterliggende gedachte was dat wij den een referentie hadden welke het beter mogelijk zou maken om gerichter te zoeken. Ja, ja, uiteraard konden we het niet laten om kenbaar te maken dat, mocht het irreële geval zich voordoen dat men "er van af wilde", wij eventueel wel bereid gevonden kunnen worden om het even op te halen.

In de loop der jaren ben ik ook, geheel onbedoeld, in het bezit van een indrukwekkende hoeveelheid, verschillende Philips speldjes gekomen. Laat ik nu op de beurs, tijdens een "wandelingetje" een Delfsblauwe Broche, ongeveer zo groot als een Gulden, gevat in een zilveren bewerkte ring, met aan de achterzijde het Philips embleem, tegen het lijf lopen. De verkoper verwees mij naar ons oud lid, de heer Gijsberts, zelf aanwezig op de beurs met een andere stand. Die zou kunnen vertellen ter gelegenheid waarvan deze broche ooit was uitgeven en inderdaad, dat wist de heer Gijsberts. Deze broche is ooit, in een beperkte oplage, tijdens een bijeenkomst van belangrijke industriëlen tijdens een Philips manifestatie in de dertiger jaren, verstrekt aan de hen begeleidende echtgenotes. Voorwaar een collectors-item dus.

Oude scheerapparaten zijn sowieso altijd een exponent van het verleden doch het tweekops "eitje" heeft voor de na-oorlogse man toch wel een bijzondere rol gespeeld. Ook werd ons meermalen, door andere standhouders die toevallig ook enkele scheerapparaten in hun bezit hadden, gevraagd om aan te geven wat een bepaald apparaat waard zou kunnen zijn. Dat weten wij wel. Dat is voor ons helemaal geen punt. We kijken tenslotte vaak genoeg naar "Kunst en Kitsch". Henk en ik hebben vele jaren geleden al afgesproken dat we ze (handelaren dus) niet wijzer moesten maken dan dat ze al zijn want wat kopen we ervoor als scheerapparaten, door ons toedoen onbetaalbaar zouden worden. Dat doen ze maar met munten, postzegels en telefooncards.

IJs en weder dienende doen we volgend jaar wéér mee.

WAT DE GEK ER VOOR GEEFT (OF VRAAGT)

Cees van der Reep,
december 1991

In de verzamelkrant hadden we gelezen dat er die zaterdag een grote vlooienmarkt in Utrecht zou zijn. Daarom besloten mijn vrouw en ik om op die dag af te reizen naar Utrecht. Aangekomen in de hal waar deze markt wordt gehouden, begrepen we dat we doortastend te werk moesten gaan wanneer we alle stalletjes langs wilden -en dat wilden we toch eigenlijk wel-, zo groot was deze markt. We maakten goede vorderingen, tot we ineens een Ladyshave van het merk Pope zagen liggen. We vroegen de prijs aan de dame die de stand beheerde, en zij noemde een bedrag van f 189, -. Zij had van anderen te horen gekregen dat deze Ladyshave een zeldzaam exemplaar was, waarvan er maar weinig waren gemaakt. Verder meende zij dat dit het oudste scheerapparaat, of in elk geval de oudste Ladyshave zou zijn. Dat verklaarde de hoge prils die zij ervoor vroeg. We wierpen de kracht van alle argumenten die we konden bedenken in de strijd, om de prijs "naar beneden te praten". Wil konden haar er op wijzen dat de staalbaard het oudste apparaat van dit type was, en ook dat dit de oudste Ladyshave zou zijn konden wil met argumenten weerleggen. Dit nam natuurlijk niet weg dat wil het betreffende apparaat toch wel heel graag aan onze verzameling wilden toevoegen. Na lang heen en weer gepraat, bleef de prijs steken op f 100, -. De verkoopster was onvermurwbaar, en er zat niets anders op dan dat bedrag er voor neer te tellen. Wat zou u hebben gedaan in zo'n geval?
Blij met onze pas verworven aanwinst, zetten wil onze speurtocht over de markt voort. Wie schetst onze verbazing, toen wil drie stalletjes verder eenzelfde model Ladyshave zagen liggen. Dit was er één van Philips, in de kleuren wit/rose, geschikt voor een spanning van 220 volt. In mijn verzameling had ik al een dergelijk apparaat, maar dan geschikt voor 110 volt. Dit apparaat was dus ook aantrekkelijk voor mijn verzameling. We durfden haast niet naar de prijs te informeren. Onze monden vielen open van verbazing toen men de prijs noemde: tien gulden! De koop was snel beklonken. We hebben uiteindelijk de rest van de markt nog wel verder afgelopen, maar de juiste concentratie konden we niet meer opbrengen.

GESLAAGD!

geef hem NU 'n

PHILIPS

PHILISHAVE

ELECTRISCH DROOGSCHEERAPPARAAT